

8 MEI NIEUWSBRIEF

PERIODIEK - VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS
Ledentijdschrift van het 8 Mei Comité Mechelen

België - Belgique
P.B.
1980 ZEMST
BC 1760

Voorzitter en verantwoordelijke uitgever : Berthe UREEL, Sparrenstraat 6, 2811 Hombeek
Tel. & fax : 015/41.56.31 - bertje.ureel@belgacom.net

Nr. 24 - maart 2005

I° trimester 2005

**AFGIFTEKANTOOR 1980
ZEMST**

ERK. NR. P209412

Vrolijk Pasen

www.8meicomitemechelen.be

In dit nummer:

<i>Nog steeds een nachtmerrrie, Marcel Kokken.</i>	1
<i>Vervolg Verhaal Marcel Kokken - Algemene ledenvergadering</i>	2
<i>Vervolg AV - Straatnamen in Mechelen - Boekenplank</i>	3
<i>Info</i>	4

NOG STEEDS EEN NACHTMERRIE: het gehuil van vallende bommen under Friendly Fire, Marcel Kokken vertelt

“Voor mij blijven de geallieerde bombardementen op 19 april en 1 mei 1944 op Mechelen de vreselijkste herinneringen uit mijn jeugdijaren. Ik was op mijn negen jaar toen ik deze gruwelijke momenten resp. van op afstand en van kort nabij, zelfs van zeer kort nabij, meemaakte. Wanneer ik thans op tv de verwoestingen zie in Irak of een aantal jaren geleden in het voormalige Joegoslavië, met de daarbij passende beelden van puinen, doden en gekwetsten, dan krijg ik het nog steeds moeilijk. Evenzo bij het zien van stromen vluchtelingen met hun schamele bezittingen. Dat zijn voor mij eveneens herinneringen aan "mijn" vlucht voor de oprukkende Duitsers in mei 1940. Ik was weliswaar nog maar op mijn vijf jaar, maar heb er toch levendige beelden aan over gehouden. Maar dat is ander een verhaal.

+++++

Ik was toevallig met mijn moeder op woensdagnamiddag 19 april 1944 in Bonheiden op vriendenbezoek. Terloops gezegd, ik ging graag naar "Mie Pot" in Bonheiden, ik kon er brakken naar hartelust en bovendien mocht ik er zoveel boterhammen eten als mijn maag kon verdragen! Zo rond zes uur in de avond maakten we ons klaar om aan "Het Wit Paard" de tram T naar Mechelen te nemen. Plots riep iemand "ze bombarderen Mechelen" We renden het veld op om alles beter te kunnen zien. En inderdaad, we zagen de geallieerde vliegtuigen in drie golven Mechelen bombarderen. Vanwaar we stonden konden we vermoeden dat het "arsenaal" het doelwit was. Wat ik me ook nog herinner is dat de vliegtuigen in een kunstmatige rook- of mistwolk waren verscholen

van waaruit ze "pikeerden" (duikvlucht) om hun bommenlast te lossen. We voelen en hoorden de ontploffingen tot in Bonheiden met daarbij nog het blaffen van het Duitse afweergeschut. We zagen de onmetelijke stoffen rookwolken en later, bij het invallen van de duisternis, de vuurgloed boven Mechelen.

Mijn ouderlijk woonhuis stond aan de Leuvensesteenweg, schuin tegenover het "arsenaal" en mijn vader was daar ergens. Ja, waar was mijn vader? Wat was er met de woning? Wat was er met de overige familieleden? Ongeveer een uur na het einde van het bombardement kwamen de eerste verschrikte Mechelaars door Bonheiden gerend. Jawel, rennen deden ze. De angst en de verschrikking dropen van hun aangezicht. Ze liepen maar, wezenloos, via de Peulisbaan naar nergens, als het maar ver weg was van dat brandende Mechelen. Hen tot staan brengen of vragen wat er nu allemaal gebeurd was, lukte niet. "Mechelen brandt, heel Mechelen brandt!" was het enige wat ze wisten uit te brengen. En maar verder lopen. Weg, weg van dit inferno. Bij volslagen duisternis was de vuurgloed nog dreigender. Maar waar was mijn vader? De doodbrave boerin stuurde één van haar zonen, alhoewel gezocht wegens ontduiking van tewerkstelling in Duitsland, per fiets naar Mechelen. Snel reeds was hij terug. Hij mocht de stad niet naderen, laat staan dat hij erin mocht. Zo waren we zonder nieuws van vader.

Van het verdere verloop van de nacht herinner ik me niets meer. Als kind slaapt men de slaaper gelukzaligen. 's Morgens, het eerste uur, stond mijn vader er plots. Of hij nu met de tram of te voet was gekomen weet ik niet meer. Maar dat deed er op dat ogenblik niet toe. Hij leefde en hij was er.

'Voor mij blijven de geallieerde bombardementen op 19 april en 1 mei 1944 op Mechelen de vreselijkste herinneringen uit mijn jeugdjaren. Ik was op mijn negen jaar toen ik deze gruwelijke momenten resp. van op afstand en van kort nabij, zelfs van zeer kort nabij, meemaakte. Wanneer ik thans op tv de verwoestingen zie in Irak of een aantal jaren geleden in het voormalige Joegoslavië, met de daarbij passende beelden van puinen, doden en gekwetsten, dan krijg ik het nog steeds moeilijk. Evenzo bij het zien van stromen vluchtelingen met hun schamele bezittingen. Dat zijn voor mij eveneens herinneringen aan "mijn" vlucht voor de oprukkende Duitsers in mei 1940. Ik was weliswaar nog maar op mijn vijf jaar, maar heb er toch levendige beelden aan over gehouden. Maar dat is ander een verhaal.

+++++

Ik was toevallig met mijn moeder op woensdagnamiddag 19 april 1944 in Bonheiden op vriendenbezoek. Terloops gezegd, ik ging graag naar "Mie Pot" in Bonheiden, ik kon er brakken naar hartelust en bovendien mocht ik er zoveel boterhammen eten als mijn maag kon verdragen!

Zo rond zes uur in de avond maakten we ons klaar om aan "Het Wit Paard" de tram T naar Mechelen te nemen. Plots riep iemand "ze bombarderen Mechelen" We renden het veld op om alles beter te kunnen zien. En inderdaad, we zagen de geallieerde vliegtuigen in drie golven Mechelen bombarderen. Vanwaar we stonden konden we vermoeden dat het "arsenaal" het doelwit was. Wat ik me ook nog herinner is dat de vliegtuigen in een kunstmatige rook- of mistwolk waren verscholen v a n w a a r u i t z e "pikeerden" (duikvlucht) om hun bommenlast te lossen. We voelen en hoorden de ontploffingen tot in Bonheiden met daarbij nog het blaffen van het Duitse afweergeschut. We zagen de onmetelijke stof- en rookwolken en later, bij het invallen van de duisternis, de vuurgloed boven Mechelen.

Mijn ouderlijk woonhuis stond aan de Leuvensesteenweg, schuin tegenover het "arsenaal" en mijn vader was daar ergens. Ja, waar was mijn vader? Wat was er met de woning? Wat was er met de overige familieleden? Ongeveer een uur na het einde van het bombardement kwamen de eerste verschrikte Mechelaars door Bonheiden gerend. Jawel, rennen deden ze. De angst en de verschrikking dropen van hun aangezicht. Ze liepen maar, wezenloos, via de Peulisbaan naar nergens, als het maar ver weg was van dat brandende Mechelen. Hen tot staan brengen of vragen wat er nu allemaal gebeurd was, lukte niet. "Mechelen brandt, heel Mechelen brandt!" was het enige wat ze wisten uit te brengen. En maar verder lopen. Weg, weg van dit inferno. Bij volslagen duisternis was de vuurgloed nog dreigender. Maar waar was mijn vader? De doodbrave boerin stuurde één van haar zonen, alhoewel gezocht wegens ontduiking van tewerkstelling in Duitsland, per fiets naar Mechelen. Snel reeds was hij terug. Hij mocht de stad niet naderen, laat staan dat hij erin mocht. Zo waren we zonder nieuws van vader.

Van het verdere verloop van de nacht herinner ik me niets meer. Als kind slaapt men de slaap der gelukzaligen. 's Mor-

worden, steeds in mijn geheugen zal gebrand blijven.

We hoorden de bommen steeds maar korter bij vallen met een navenant snerpand gehuil. Plots was het gehuil werkelijk oorverdovend. Mijn Nonkel Jef riep "Lies, Lies, die is voor ons". Ook die schreeuw hoor ik nog steeds in mijn hoofd nagalmen. "Ze", de bom, was echter niet voor ons. Ze viel een paar tientallen meter verder op de onverwoestbare kelder van aannemer Van Meerbeek aan de Groenstraat. Er waren 32 (twee-en-dertig) doden want de buurtbewoners wisten dat Van Meerbeek zijn kelder extra versterkt had en niet kon instorten Ook kinderen, mijn speelkameraadjes, waren onder de slachtoffers. Op 19 april had ik trouwens aan de Leuvensesteenweg ook al een aantal schoolvriendjes verloren.

Daags nadien, bij het aanbreken van de eerste klaarte, stond iedereen op straat commentaar te geven. Inmiddels werd duidelijk wat er in de kelder van Van Meerbeek was gebeurd. Mensen, ruwe werkmannen die puin ruimden, weenden wanneer ze de kinderen vanonder de steen- en gruis hoop haalden. En ook dat hoor ik nog steeds in mijn hersenen galmen : *"Waar zijn ze, die smeerlappen, ik slaag ze met eigen handen de schedel in"*. In hun emoties hadden de wijkbewoners ongetwijfeld elke geallieerde piloot die in hun handen was gevallen gelyocht.

Op 4 september 1944 werd Mechelen bevrijd. De geallieerde soldaten werden als helden ontvangen. Over de honderden doden, slachtoffers van de geallieerde bombardementen, sprak haast niemand meer. Daarvoor was de euforie van de bevrijding te groot. Onderhuids en in de geest van velen

blijven de gruwelen van beide bombardementen, 60 jaar later, helaas nog voortleven.

Een paar maanden na de bevrijding werd ik negen jaar oud, oud niet jong.

Marcel KOCKEN, november 2004 - voorzitter cultuurraad

Foto: E Cooremans

Algemene ledenvergadering 5 maart 2005.

Een zo talrijke opkomst bij winterweer hadden we echt niet verwacht. De stijlvolle zaal met de eveneens stijlvolle gedekte tafels waren goed bezet. Een 100-tal leden hadden zich ingeschreven om te luisteren naar wat het bestuur hen te vertellen had.

Na één minuut stilte voor alle slachtoffers van beide oorlogen en de overleden leden van ons comité klonk voor de aanvang van de vergadering het Vaderlands Lied.

De voorzitter stelde met een gleufje fierheid haar trouwe bestuursleden voor, dankte ze van harte voor hun bereidwillige medewerking en steun. Ze kregen uit de zaal een warm applaus.

Mario Van Essche gaf een kort overzicht van de activiteiten van 2004, een jaar om niet te vergeten denken we maar aan het oprichten en de inhuldiging van ons monument (gemaakt door de bestuursleden) voor de bemanning van de gevallen

Lancaster. Naar aanleiding van deze ontroerende plechtigheid kregen we veel dank en waardering met een weerklank in Ierland. Een Ierse T.V ploeg kwam immers bij ons op bezoek en maakte een reportage over het gebeuren.

Vervolgens nam de voorzitter het woord tot de leden.

‘In naam van ons bestuur van harte welkom op deze bijeenkomst.

Mag ik aan de vergadering 1 min. stilte vragen voor de overleden leden en alle slachtoffers van beide wereldoorlogen.

60 jaar na de bevrijding moeten we jammer genoeg nog altijd vast stellen dat Vrede een zeer kwetsbaar iets is wat we dan ook ten volle moeten waarderen en koesteren.

Het blijft dan ook een belangrijk punt in onze doelstellingen de jongeren er te blijven van overtuigen de herinnering te bewaren aan de vele gekende en ongekende helden die hun leven en hun jeugd in de weegschaal hebben gelegd, te strijden tegen de gruwel van het nazi regime om ons de vrijheid en democratie terug te schenken .

De laatste getuigen van deze periode van Oorlog en Verzet

worden minder talrijk, ik prijs me dan ook overgelukkig nog een paar ‘echten’ hier bij ons te hebben.

We hebben de morele plicht hun boodschap verder uit te dragen, tot nu toe lukt het ons aardig. Meer en meer vragen Vaderlandlievende verenigingen onze hulp en werkracht.

Bij de voorzitter en het bestuur van het Memoriaal Fort van Breendonk en het Joods Museum van Deportatie en Verzet weten ze ons naar waarde te schatten en zijn we dan ook zeer welkom.

Mede met mijn bestuur ben ik fier mee te kunnen delen dat door het bestuur van de Oud-Gevangenen van Breendonk werd gevraagd de Nationale Bedevaart mee te helpen organiseren.

Ik wil hier ook speciaal de afdeling Mechelen van de Politieke Gevangenen in naam van mijn bestuur dank zeggen voor hun medewerking en gedeelde financiële steun waar nodig. Ik verwijs hier naar de herinneringsplaquettes ‘Nooit Vergeten!’.

De bestuursleden van het Koninklijk Verbond die ons moreel steunen zijn we dankbaar en erkentelijk.

Aan onze criticasters zeg ik ‘foei’! De personen die denken en zelfs schrijven dat we er feitelijk niet bij horen, weten niet dat de negatieve weerklank op hun kant valt. Wat velen in de 60 jaar na de bevrijding niet hebben kunnen verwezenlijken heb ik met de idealisten van mijn bestuur ver over de grenzen van Mechelen en zelfs buiten ons land herinneringsprojecten op de agenda gezet.

Mag ik hen de boodschap van onze dichters Alice Nahon (haar broer ook een politiek gevangene was) mee geven ‘t is goed in eigen Hart te kijken, enz.

In zake Vaderlandsliefde Weerstand en patriottisme hebben wij en vooral dan mijn familie van niemand lessen te ontvangen.

Ons ledenaantal groeit gestadig, we zijn één grote familie waar vriendschap en tolerantie aan de top staat.

Het 8 Mei comité doet dan ook terug een oproep naar verdraagzaamheid onder onze vrienden. Sluit de rangen en waardeer elkaar ieder op zijn manier en eigenheid.’

Mag ik jullie in primeur onze volgende agenda aan kondigen, zie laatste bladzijde.

Nieuwe straatnamen in Mechelen

Gusta Tijs - gemeenteraadslid van de stad Mechelen voor CD&V - slaagde erin om 2 straten te vernoemen naar 2 Mechelse vrouwen uit het verzet, nl. Martha Somers en Elisabeth Desoleil. Beiden waren Politieke Gevangenen en kwamen om bij een bombardement in Amstetten.

Gusta pikte het idee op tijdens onze Plechtigheid in het Lyceum voor de Omgekomen Leerlingen van de Rijksmiddelbareschool. Als de straatnamen op de gemeenteraad ter sprake kwamen, stelde Gusta Tijs spontaan voor om 2 straten naar de omgekomen verzetstrijders te vernoemen. Mechelen telde tot op dat moment ook weinig straten die naar vrouwen werden vernoemd, dus ook op dat vlak was dit een schitterend voorstel. We danken Gusta Tijs in naam van ons Comité van harte voor de steun die zij heeft gegeven aan het in stand houden van de herinnering.

Boekenplank

Wij bevelen volgende boeken warm aan: verkrijgbaar Boekhandel FORUM

- ‘Breendonk - De geschiedenis - 1940-45’ door Dr. Patrick Nefors
- ‘De weg naar de vrijheid duurde 1353 dagen’ door Désiré Beeck (te bekomen bij Dérisé Beeck 015/61.08.05)
- ‘Voor Koning & Vaderland - De Belgische adel in het verzet’ door Marie-Pierre d’Udekem d’Acoz
- ‘Systematiek en Willekeur - Het verhaal van de politieke gevangenen uit het arrondissement Mechelen’ door Patrick Moreau
- ‘Getuigenissen uit de concentratiekampen’ door Martin Heylen en Marc Van Hulle

Informatief

Niet vergeten!!!

17 april - 15 mei : Tentoonstelling Breendonk 60 jaar later en Nu!

Door de leerlingen van de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten onder de leiding van Wim Geerts leeraar is er een prachtige tentoonstelling van hun werken in het Fort van Breendonk. Avant-première 16 april door Geert Bervoets - oud-burgemeester van de stad Mechelen.

Woensdag 4 mei: Plechtigheid in het Koninklijk Atheneum Pitzemburg met onthulling gedenksteen voor de omgekomen leerlingen in de concentratiekampen. Bloemenhulde.

De leerlingen en leerkrachten hebben samen een project uitgewerkt 60 jaar bevrijding WOII.

Zaterdag 7 mei : Plechtigheid ingericht door de stad naar aanleiding einde WOII en de bevrijding van de kampen.

Onder voorbehoud Vertrek per bus om 15.30 uur op de Grote Markt te Mechelen.

Plechtigheid aan het monument van de Politieke gevangenen op de Van Benedenlaan. Bloemenhulde.

Na de plechtigheid receptie aangeboden door het Stadsbestuur.

12 mei : Dag van de Democratie in het Fort van Breendonk en het Joods Museum van Deportatie en Verzet met medewerking van het o.a. Gemeenschapsonderwijs.

Zondag 8 mei: Plechtigheid rond het xx ste konvooi met onthulling monument voor de drie jonge overvallers op de trein naar de vernietigingskampen.

Zaterdag 21 mei : Plechtige academische zitting in de raadszaal van het stadhuis te Mechelen. Aanvang 14 uur.

Onder de titel **Mechelen in Vrouwelijke Weerstandshanden** wordt er tijdens de zitting hulde gebracht aan onze erkende vrouwelijke weerstandsters.

Voor de genodigden is er gratis parking voorzien op de binnenkoer van het Koninklijk Atheneum - Bruul 129 te Mechelen, met onze dank aan de Directie.

Zondag 11 september : plechtigheid Oostduinkerke

17 september : Nationale Bedevaart Fort van Breendonk.

Fles wijn!

Om onze komende projecten te steunen, verkopen wij flessen rode wijn met een etiket van het 8 Mei Comité (gemaakt door André Lecomte) aan € 8.00.

Te bestellen bij de bestuursleden of bij volgende plechtigheden.

In memoriam

Onverwachts ontvingen we het overlijdensbericht van **Jacques Somers** - echtgenoot van Lisette Bosmans. Politieagent op rust. Jacques was familie van Martha Somers politiek gevangene omgekomen te Amstetten. Aan de familie onze oprechte deelneming.

Lidgelden 2005!!!

Om de werking van ons Comité te ondersteunen, doen wij ook in 2005 een beroep op uw bijdrage. De regelmatige nieuwsbrief en de korting op onze activiteiten krijgt u er, zoals gekend, voor in ruil.

Gewoon lid : € 7,50

Steunend lid : € 12,50

Erelid : € 25,00

Studenten (voordeeltarief) : € 2,50

Het lidgeld kan gestort worden op rekeningnummer **979-7828670-96** van het 8 Mei Comité.

Eventuele giften worden natuurlijk ook gewaardeerd en goed besteed. Voor onze vergeetachtige vrienden bijvoegend een overschrijvingsformulier.

Nieuwe mailadressen!

Bertje Palma-Ureel : bertje.ureel@belgacom.net

8meicommechelen@scarlet.be

Bestuur 8 Mei Comité

Bertje Palma-Ureel - Voorzitter

Georges Joris - Ere-voorzitter

Victor Godin - Afdelingspeter

Hugo Lejon - Ondervoorzitter

Mario Van Essche - Secretaris

Björn Siffer - Medewerker

Christiane Eeckelaers-Van Espen - Adjunct-secretaris

Julien Palma-Ureel - Penningmeester

Filip Doms - Archivaris

Geert Bourguignon, Erwin Sollie, Jan Bocken,

André Le comte, Laurette Vervoort, Alex Vandevelde

en Rudy Staes - bestuursleden.